

E L M I C A L E T G A L À C T I C

Propostes didàctiques

Invasió

Elaborades per Teresa Soler i Joan Andrés

I N V A S I Ó

D E S C R I P C I Ó

Autor: *Josep Gregori*

Il·lustracions: *Paco Hernández*

Edicions Bromera / Alzira, 1997

Col·lecció: «EL MICALET GALÀCTIC», núm. 51

Format: 20,5 × 13 cm, 128 pàgs.

Enquadernació en rústica. Impressió en blanc i negre.

Edat: a partir de 12 anys. El llibre és adequat per a les xiquetes i els xiquets que inicien l'adolescència, tant pel seu vocabulari senzill com per la temàtica divertida.

Aquests lectors poden sentir-se fàcilment identificats amb el protagonista i narrador de l'aventura, ja que es tracta d'un jove que té, més o menys, la seua mateixa edat.

RESUM ARGUMENTAL

Àlex és un xiquet tafaer i massa curiós. Un dia, Àngela, la professora de llengua, l'envia a portar un sobre al conserge de l'escola, però el xiquet, guiat per la seua inesgotable curiositat, entra a la sala de professors per tal d'aconseguir les preguntes de l'examen de naturals. De sobte, allò que descobreix l'espanta: la majoria dels professors de la seua escola són, en realitat, extraterrestres camuflats que preparen la invasió de la Terra, sense importar-los que, per aconseguir-ho, hagen d'eliminar tots els qui s'hi oposen. També s'assabenta que els detalls definitius del pla els concretaran en una propera reunió.

Per això mateix, decideix escriure tot el que li va passant en un diari que ensenya a son pare, el qual pensa que tot és

producte de la imaginació del fill, i li aconsella que presente els seus escrits a un concurs literari.

No obstant això, Àlex acudeix, d'amagat, a la reunió dels pretesos extraterrestres, d'on ix aterrit i convençut de la urgència de fer alguna cosa. Com que son pare no vol saber res de la història, embolica el nou carter del poble i el seu fill, Pau, que són un poc extravagants. Entre tots tres aconsegueixen convèncer la guàrdia civil, la policia local, els bombers i, fins i tot, el titular del jutjat comarcal número dos. Tots junts els acompanyen a l'escola.

La comitiva hi arriba i deté en Carles, el professor de naturals, acusat de ser el màxim responsable del pla d'invasió a la Terra. Però, finalment, l'assumpte queda aclarit quan Carles confessa que tot havia estat un engany muntat pels professors per tal de sorprendre Pasqual, un alumne que treia males notes en totes les assignatures excepte en naturals, i de qui sospitaven que extreia les preguntes dels exàmens de la sala de professors. El que passà fou que, en lloc de Pasqual, qui va caure en la trampa fou el tafaner d'Àlex.

TEMA I INTERÉS DEL LLIBRE

Amb la introducció d'un tema de plena actualitat i llargament divulgat pels diversos mitjans de comunicació (ràdio, cine, premsa i televisió), com és la possibilitat de vida intel·ligent extraterrestre, l'autor fabula sobre una hipotètica invasió de la Terra per part d'éssers vinguts d'altres planetes, i arredoneix una novel·la d'intriga que aconsegueix mantenir l'atenció del lector des de la primera línia. La precisió en les descripcions, l'agilitat dels diàlegs, el to d'humor amb què presenta els fets i la singularitat dels personatges, perfectament caracteritzats, així com el sorprenent desenllaç, fan que la lectura d'aquest relat esdevinga amena i emocionant.

A més, sense perdre de vista el plaer i l'entreteniment que la lectura d'*Invasió* proporciona als joves lectors, al llarg de les seues pàgines trobem moltes possibilitats de treball sobre aspectes de la vida diària, familiar, escolar i de relacions socials

que poden ser motiu de debat o qualsevol altre tipus d'activitat o de reflexió a realitzar amb l'alumnat. Així es poden tractar, entre altres, temes com:

- Les relacions familiars.
- La imaginació: cal potenciar-la o inhibir-la?
- Hi ha vida més enllà del nostre planeta?
- Els possibles extraterrestres han de ser necessàriament dolents?
- La influència dels mitjans de comunicació en la societat actual.
- La curiositat és un defecte o una virtut?
- El client sempre té raó?
- L'escriptura d'un diari personal com a forma d'expressió i coneixement d'un mateix.
- Cal abandonar quan tenim dificultats?
- Ensenyen el que cal i com cal a l'escola?
- Com han de ser les relacions entre mestres i alumnes?
- Hàbits alimentaris.
- Val tot per a tenir èxit a l'escola i a la vida?

L'AUTOR

Josep Gregori Sanjuan (Alzira, 1959), mestre, editor i escriptor, es va donar a conèixer primerament com a poeta i, posteriorment, va dedicar-se a la narrativa. En aquest camp ha publicat el llibre de relats *Tirar les cartes* (Bromera, 1986) i ha estat dues vegades guanyador del Premi Ciutat de València amb les novel·les *Romànica Ficció* (1985) i *La claredat incerta de l'alba* (1989). Com a narrador d'històries per a joves, ha destacat en obres com *Un segrest per tot el morro* (Premi Enric Valor 1989), *Tereseta la bruixeta* (Premi Folch i Torres 1991) i *Moguda a la biblioteca*. *Invasió* és la seua darrera aportació a la narrativa infantil.

L'IL·LUSTRADOR

Paco Hernández Navarro va nèixer a Xirivella (l'Horta), l'any 1960. És llicenciat en Belles Arts per la Universitat Politècnica de València i durant cinc anys va exercir com a ensenyant, faena que va deixar per dedicar-se plenament a la il·lustració. En aquest camp ha treballat per a diverses editorials i agències de publicitat de Barcelona, València i Alacant. A més d'*Invasió* també ha il·lustrat per a aquesta mateixa editorial: *El cas misteriós del doctor Jekyll i el senyor Hyde; Tom Sawyer, detectiu; Allah akbar (el morisc); València, roig i negre; El misteri de les campanades i Una escola blanca que s'obri i mai no es tanca.*

SUGGERIMENTS DIDÀCTICS I METODOLÒGICS

Les propostes didàctiques d'aquesta col·lecció es presenten separades del llibre de lectura per deixar al criteri de la mestra o del mestre les possibilitats d'usar-les una vegada llegida la història. Encara que les propostes han estat elaborades pensant en el currículum escolar del tercer cicle d'educació primària i el primer cicle d'educació secundària obligatòria, fóra convenient triar, entre els exercicis i els jocs proposats, els més adequats per a cada nivell, així com els més convenients a les necessitats, els gustos i els interessos de l'alumnat de la classe. Per les mateixes raons, aquestes propostes de treball són ampliables o modificables en qualsevol aspecte.

En les propostes didàctiques següents s'han inclòs una sèrie d'activitats que ajudaran l'alumnat en l'anàlisi i el comentari de text. En aquest sentit es proposen uns exercicis que analitzen l'estructura, el narrador, l'estil i els personatges de la narració, sempre amb activitats escaients a l'etapa evolutiva de l'alumne, tot i intentant i aconseguint un equilibri entre l'activitat instructiva i lúdica per a despertar l'interés de l'alumnat per les propostes de treball. Cal, però, recordar que la lectura ja és, per ella mateixa, una activitat suficientment recreativa, completa i instructiva i que, en conseqüència, no necessita cap activitat complementària per a ser interessant i enriquidora.

Per això mateix, una animació lectora eficaç no pot limitar-se a «recomanar-obligar» la lectura d'un determinat llibre al nostre alumnat, per molt que, als mestres, ens sembla interessant. Cal, sens dubte, provocar l'interés en el llibre que els xiquets i les xiquetes hauran de llegir. Una manera d'aconseguir-ho és fer-li una bona presentació, a fi d'envoltar-lo d'un cert misteri i aconseguir que l'alumnat estiga ben predisposat a agafar-lo, per tal que li vinguen les ganes de llegir-lo. A més, una presentació pot ser un esdeveniment interessant i divertit si es programa i s'organitza de forma adequada i amb imaginació. Des d'ací us proposem, a manera d'exemple, aquesta presentació del llibre, alhora eficaç i senzilla de preparar.

1. *Abans de la lectura*

El dia previst per a la presentació del llibre, el mestre o la mestra entra a classe abans que els alumnes i es posa a llegir les últimes pàgines d'*Invasió*. L'alumnat va entrant i seient a la classe mentre el mestre o la mestra continua capficat en la lectura. Quan ja ha passat una estona, alça la vista del llibre i crida:

—Àlex, tanca la porta, no entren els invasors!

(Si no hi ha cap alumne a la classe que s'anomene així, es diu el nom de qualsevol altre alumne o altra alumna).

La classe esclatarà a riure o es quedarà mirant el mestre, que, simulant que ix d'un somni, pregunta:

—Què passa? De què rieu? Què he dit que us fa tanta gràcia? —I espera que l'alumnat li ho conte.

—Això he dit jo? És clar, no m'estranya! Tota la culpa la té aquest llibre que acabe de llegir!

Aleshores, el mestre, els mostra la portada del llibre i els pregunta:

—Què us suggereix el títol i la il·lustració que l'acompanya?

—Què penseu que passa en aquest llibre?

Es recullen a la pissarra les contestacions de l'alumnat, que suggerirà possibles arguments del llibre. Tot seguit es llig el resum argumental de la contraportada i se'ls pregunta si

creuen que Àlex aconseguirà convèncer les autoritats i per què.

Obert el debat, la classe, potser, acabarà defensant diverses opinions. En el moment que el mestre o la mestra ho crega convenient (millor quan la discussió estiga en el punt més àlgid), talla el debat i proposa que l'alumnat, bé individualment o bé en equip, expose les seues raons per escrit. El professor o la professora les arxiva i diu:

—Està clar que solament la lectura del llibre ens traurà de dubtes, així és que ara llegireu el llibre i, d'ací a quinze dies (o en el termini que es crega adequat), sabrem qui té raó.

2. Després de la lectura

Passat el temps estipulat per llegir el llibre, reobrirem el debat a la classe i determinarem quin alumne o quina alumna s'ha aproximat més a l'argument de la història i per què.

SOLUCIONS A L'ACTIVITAT COMPLEMENTÀRIA NÚM. 6

Primera nota: Eusebi; segona nota: Pep; tercera nota: Carles; quarta nota: Romerales.

PROPOSTES DE TREBALL*

(MATERIAL FOTOCOPIABLE)

* L'editor autoritza la reproducció d'aquestes *Propostes de treball* amb finalitats didàctiques, però recorda que no es permet la reproducció, per fotocòpia o altres mitjans, del llibre a què es refereixen aquestes propostes.

A) FITXA DE LECTURA

TÍTOL DE L'OBRA:
AUTOR/A:
IL·LUSTRADOR/A:
EDICIONS BROMERA
COL·LECCIÓ: Núm.:

1. Alguns llibres tenen títol i subtítol. Fixa't en l'exemple —una obra de Pasqual Alapont, publicada també en la mateixa col·lecció— i busca un subtítol adequat per a *Invasió*.

PIPISTRELLUS PIPISTRELLUS (Set dies en la vida d'un quiròpter).
INVASIÓ (.....)

2. La història està dividida en onze capítols. Cada capítol té un títol. Quins dos títols et pareixen els més encertats? I els dos que menys? Per què?

Els dos més encertats són:
i perquè
.....
.....

Els dos menys encertats són:
i perquè
.....
.....

3. Fes una valoració crítica del llibre on expresses la teua opinió. (Què és el que més t'ha agradat de la història i què és el que no t'ha agradat, si la seua lectura és interessant i divertida, què diries als teus companys i les teues companyes de classe per recomanar-la, etc.)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

B) ESTUDI I ANÀLISI DE L'OBRA

1. *L'estructura*

Quan l'autor d'un llibre conta els fets d'una història d'una manera ordenada segons passen en el temps, diem que la novel·la té una estructura lineal.

1.1. Creus que *Invasió* té una estructura lineal? Per què?

.....
.....
.....

1.2. Una narració sol anar desenvolupant-se seguint l'esquema de la introducció, el nuc i el desenllaç.

Resumeix en poques frases cadascuna de les tres parts del llibre:

Introducció:

.....
Nuc:

Desenllaç:

.....
.....

2. *El narrador*

El narrador és la persona que conta la història, que assenyala l'ordre en què passen els fets, descriu on passen les coses, indica les actituds, els gestos i els moviments dels personatges, al mateix temps que descriu i reforça els continguts dels diàlegs.

2.1. Numera les següents frases del llibre seguint l'ordre en què les hauria de contar el narrador:

— La reacció dels presents en conèixer la veritat va ser ben diversa.

— Es disposaven a entrar al recinte escolar.

— Em dic Àlex, tinc dotze anys, quasi tretze.

— No hi havia temps perquè llegiren el meu diari.

— Silenciosament, vaig obrir l'armari.

—A casa no es va prendre ningú seriosament les meues inquietuds sobre els extraterrestres.

—Jo he de dur ara mateix aquests fulls a enquadrar.

3. *L'estil*

3.1. Què predomina en el llibre que acabes de llegir: la narració, la descripció o el diàleg?

3.2. Quin tipus de llenguatge diries que hi utilitza l'autor: culte, humorístic, irònic, col·loquial, vulgar o especialitzat? Raona la teua resposta.

3.3. Un dels recursos utilitzat per l'autor, per tal de donar agilitat al text i aparença de col·loquialitat, consisteix a usar locucions i frases fetes. En aquesta novel·la n'hauràs trobades unes quantes. Explica el significat de les que et proposem a continuació:

- a la babalà:
- per art d'encanteri:
- a tort i a dret:
- confiar un ramat de corders al llop:

3.4. Busca altres expressions utilitzades a *Invasió* i explica'n el significat.

4. *Els personatges*

De la persona que té el paper principal en una novel·la, en diem que és el protagonista.

4.1. En el cas d'*Invasió*, qui és el seu protagonista? ESCRIU el seu nom i després completa la fitxa següent:

Nom: ; edat:

A més de ser el personatge principal, també és el:
..... de la història.

Les seues aficions són:

Els seus millors amics i amigues són:

Altres aspectes interessants:

4.2. Subratlla els adjectius que, segons la teua opinió, caracteritzen millor el protagonista:

tendre	cregut	juganer	pràctic
fantasiós	intel·ligent	dur	simpàtic
crèdul	tafaner	curiós	insegur

4.3. Així mateix, la resta dels personatges d'una narració que no són els protagonistes s'anomenen personatges secundaris.

Un dels personatges secundaris d'*Invasió* és Pep, el pare del protagonista. Completa el quadre següent esbrinant les característiques d'altres tres personatges secundaris de la novel·la. Fixa't en l'exemple:

PERSONATGE	RELACIÓ AMB EL PROTAGONISTA	CARACTERÍSTIQUES PRINCIPALS
Pep	Pare	— Desagradable, si té un mal dia. — Treballa com a decorador. — Creu que el que escriu Àlex és pura fantasia. — Acaba ajudant-lo.

C) ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

1. Uns extraterrestres provinents d'un món més avançat que el nostre han arribat a la Terra i tenen el poder. Analitza la situació i destria els avantatges i els inconvenients de viure sota la influència d'aquests estranys:

AVANTATGES	INCONVENIENTS

2. Ja coneixes quina va ser la reacció del pare d'Àlex quan aquest li va confiar el seu escrit i li va assegurar que allò era real. Imagina que Àlex t'ho haguera confiat a tu...

T'ho hauries cregut?

Quina hauria sigut la teua reacció?

.....

Quin consell li hauries donat?

.....

3. En la pàgina 18 trobaràs un bon grapat de persones curioses que viuen al poble d'Àlex. De segur que al teu poble o barri també hi ha persones curioses. Descriu-ne alguna. Segueix l'esquema següent:

Nom i malnom (si en té), carrer on viu, breu descripció física, per què podem dir que és una persona curiosa?

4. Saps què és una persona vegetariana? Informa't en una enciclopèdia o consulta el teu professor o la teua professora, i després explica-ho a la teua manera.

.....

.....

.....

5. Els punts i les ratlles que hi ha escrits a les parets de casa de l'Eusebi li pareixen, al pare de Pau, un «alfabet concebut per a transmetre sensacions, comunicacions...». Prova tu d'inventar un alfabet diferent al que usem habitualment. Podries començar posant una lletra del nostre abecedari davall de l'altra. A continuació inventa un dibuix o signe per a cada lletra. Vigila de fer diferents totes les lletres i considera la possibilitat de combinar signes que ja hages usat per obtindre una nova lletra.

<p>NOU ALFABET CÒSMIC</p> <p>Autor:</p>

6. Aquestes quatre notes no tenen firma. Digues quins dels personatges d'*Invasió* poden haver-les escrites.

Els meus amics els marcians diuen que al seu planeta no fa fred ni calor.	Ara que ja ens hem dutxat, comprarem la premsa i anirem a esmorzar al bar.
La pròxima prova escrita espere que tragueu millors resultats. Esforceu-vos. Pasqual...	Sergent, és el fill de Pepet, <i>el Finoreta</i> , que vol denunciar un mestre perquè diu que li té mania.

7. Per a anar del quarter de la guàrdia civil a l'escola, Àlex i el sergent han de passar pels carrers de la Pilota, del Barranc, d'Ausiàs March i de la Lluna. Sabent que el primer amida 200 m de llarg, que el segon i el tercer, que són iguals, amiden $\frac{3}{5}$ parts del primer i que el quart és quatre vegades més llarg que el segon, quant tardaran a arribar a l'escola si amb el vell 4L necessiten 4,5 minuts per a recórrer 100 metres?

8. Observa el plat volador que apareix en la portada d'*Invasió* i contesta les preguntes següents:

- Quina és la seua forma?
- De quantes parts consta?

